

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dozo za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Kralj zedinjenje Italije.

Viktor Emanuel je baš ko to pišemo, prepeljal se na brzem železnocestnem vozu preko naše slovenske dežele in došel na Dunaj, kjer se snide z našim cesarjem. Tako bosta dva vladarja, ki sta se v krvavih bojih merila, prijateljsk shod imela in dve državi bodo imeli pozabiti vse, kar je bilo. Vse avstrijske stranke so s tem zadovoljne, — samo naši klerikalci in fevdalci, tisti fanatiki, ki ljudem lažejo, da je papež jetnik in skoro da nema kaj jesti in piti, potem pa oni hinavski vitezi, ki bi naše narode poslali radi zopet v krvave bitve, da bi razrušili narodno zedinjenje Italijanov in le-te zopet v staro robstvo in staro narodno ničevost pahnili — le-ti mračnjaki javkajo in se hudomušijo ter bi skoro od jeze in srda popokali, češ, da se s tem papežu krivica godi, če naš cesar italijanskega kralja sprejme kot gosta na svetovno razstavo, kamor sme vsak italijanski zidar, če ima denar. In ker ti klerikalci v svoji nezmožnosti brezvspešno z zobmi škripljejo, ter se narod na njih sumničenje in laganje neče vzdigniti v križevsko vojsko proti Rimu, — eto ti glavni organ klerikalov, strupeni „Vaterland“ razpisuje na čelu lista 15. t. m., da bo 20. sept. (ko bo baš italijanski kralj na Dunaji) tam v dominikanski cerkvi črna maša za papeževe soldate (ki so bili kakor znano iz vseh dežel in vetrov skup stepene čudne postave), kateri so padli pred 3 leti pred Rimom. S tem fevdalci hočejo italijanskega kralja razžaliti in demonstrirati proti zedinjenju Italije.

Ali mi narodnjaki nemamo nobenega uzroka, reprezentanta narodno zedinjene Ita-

lije pisano gledati. Ako se Italija smatra kot dovršena, ako ne sega po naših slovenskih zemljah, privoščimo jej iz srca, da se je narodno zedinila, da je zapodila male despote iz Neapolja, Parme in Modene in Rima. Mi se hočemo narodno zediniti, kako bi Italijanom to zedinjenje zavidati smeli. Krist je učil, kar ti želiš, da se tebi zgodi itd. A denašnji farizeji ne ravnaajo po tem, pa se vendar za njegove „prvorojene“ štejejo, je pač samo znamenje, da bi jih on iz templja iztepel, ako bi zopet prišel na svet.

Pravijo jezuitje, da se papežu krivica godi z zedinjeno Italijo! Kaka neki? Papež je res imel posvetno oblast. Italijanski narod jo mu je vzel. Papež se je moral narodovi volji podvreči, ali dobil je odškodovanje. Pravice do posvetne oblasti papež nij prav nič imel, kakor toliko, kolikor en graščak do tlake in desetine pred 48. letom, zgodovinska je bila, na podlagi surove sile zidana. Kristus naš izveličar nij imel, kamor bi bil glavo položil, njegov namestnik papež ima pa vsled garantijske postave od 2. maja 1871 3¼ milijone frankov rente in vatican, torej po knežje živi. Naš izveličar je Petru rekel: vtekni meč v nožnico, čemu bi potem njegov namestnik z vojaki igral in se s posvetno vlado ukvarjal, ko je vendar v sv. pismu zapisano: moje kraljestvo nij od tega sveta? Laž je torej vse, kar se od farizejske strani o papeževem jetništvu nepodučenemu ljudstvu govori.

Italija je, zedinivša se, ovrгла tisto pretrohnelo načelo vladarske legitimnosti, ki je nasprotno narodovi volji in naravi. S tem je storila velik korak in velik izgled za ves svet in vse narode. S tem je znanosti in politiki dala nov pravec, ki zlasti nam

Slovanom še prav pride. Vzemimo samo, kako se nazori v mednarodnem pravu in državoslovju mené in čistijo baš od nove Italije sem. Dva slavna profesorja italijanska, Mancini in Mamiani, sta v tem nov pot prokrčila. Prvi pravi in uči: „Mednarodno pravo v pravem zmislu bode stoprv potem eksistiralo, ako se bodo enkrat narodnosti kot nositelji narodopravnih zahtev smatrali, ne pa obstoječe države.“ In Mamianijev uk se daje v besedah izreči: „To novo pravo bode izvršeno, ako bodo v Evropi le narodne države.“ Obadva ta dva in drugi italijanski učenjaki, ter z njimi čedalje širji in krogi veliko drže na samodoločbo narodov, katero baš mi zahtevamo za sebe in svoje terjatve. Torej nauki, ki ustrezajo našim načelom, ki naravno izvirajo iz našega narodnostnega boja, so v vsem italijanskem gibanju, — čemu bi ga mi narodnjaki pisano gledali, kakor ga farizeji?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. septembra.

„Sonn- und Montags-Zeitung“ piše glede **direktnih volitev**, da je vlada, če prav ne rada, vendar morala razpisati volitve, ker bi vsako odlaganje položaj za ministerijelno stranko shujšalo. Sicer pa prve direktne volitve za državni zbor nemajo one imenitnosti, katere jim pripisava centralistična svojat, kajti prava volilna svoboda bode omejena, tedaj državni zbor nikakor ne bode izraz mnenja narodov. Zato bode avtoriteta tega zbora le mala.

Volitve na Koroškem bodo v kmetških občinah 13., v mestih 18., v trgovinski zbornici 23. in v velikem posestvu 25. oktobra; na Gališkem v kmetških občinah 17., v mestih 23., v trgovinski zbornici 27. in v

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Četrty del.

XII.

(45. nadaljevanje.)

Vi-ste tako prijazni, gospa, da mi pri-poznavate talent; toda o mojej modrosti ste vedno dvomili.

Jaz ne vem, kaj boste v kratkem o njej mislili; na to, kar vam bom povedal, sem bolj ponosen, nego na najboljšo svojo sliko.

Gospod d' Arci je bil cel večer v mojej sobi. Bil je podučen o vsem, in zagotavljam vas, da se mu noge nijso dotikale tal. — Hvalo bogu, strahu se nam nij bati, mi reče.

Tedaj je res, da hudobnež stori časi delo, ki ga prevari.

Istina, gospica Holdenis je bolj dopadljiva, nego sem mislil: nehote je združila, kar je bila hotela razdreti za zmiraj. Kako, da nij vedela, da ljubosumnost živi dalje, nego ljubezen, in da jo v nekaterih slučajih zopet vzbudi? Le mislite si človeka, ki mu blago nij čisto nič mar; ako pa začnete vpiti tat! tat!, bode imel takoj roko pri žepu.

— Pri tej stvari je še več, odgovorim jaz, gospod Mauserre se je prepričal, da se človek svojim spominom ne odtegne tako lahko. Uže mislimo, da so mrtvi; mahoma pa pridejo — ne ve se odkod, ter nas zgrabijo za goltanec. Najboljše je, da se človek ne razpre z njimi.

— To je možno, odgovori on; a nam se je še po sreči izteklo.

Ah! ti rokavnica ti! — Pa si je počel zagrizeno roke meti.

Proti polnoči me zapusti. Vse to, kar se je v zadnjih štiri in dvajsetih urah zgodilo z menoj, me je tako zbegalo, da mi nij bilo moči spati; sklenem tedaj, da se ne bom vlegel na postelj. Hodil sem po sobi sem ter tja, in sklenil sem, da bodem to nadaljeval do jutra. Želel sem z vrha svojega stolpa gledati Metin odhod; mislil sem, da bom lagljeje dihal, ako bom svojim očesom izpred velike ostrožnice videl oditi kočijo, ki bo vzela soboj sovražnico mojega pokoja. A še je bil čas do odhoda; vzamem si „notes“ ter začnem čitati zgodovino svojega življenja; a komaj eno poglavje sem dokončal; nij se mi uže več ljubilo listov obračati.

Hodil sem tedaj sem ter tja, hoteč misliti na Boabdilov plašč, ali na teorijo komplementarnih barv; a vse drugo mi je bro-dilo po možjanih. Pa sem se naslonil na okno. Ogledaval sem visoka drevesa, moleča svoje vrhunce proti zvezdatemu nebu, vrsto zmešanih streh in dva vetrokaznika, ki sta

velikem posestvu 29. oktobra. V Istri in na Goriškem so volitve v kmetskih občinah 15. oktobra.

Poslednje dni je bilo mnogo **volilnih** shodov, v katerih so se kandidati za državni zbor predstavljali in svoje programe volilcem razvili. Na gornjem Štajerskem, kakor kaže, „mladi“ Nemci volilno gibanje vodijo. V Bruku na Muri so volilci pristopili „mlado“-nemškemu programu in sprejeli za kandidate deželnega poslanca Zschoka za kmetske občine in dr. Heilsberga za mestno skupino. V Rotenmanu je za kandidata postavljen baron Walterskirchen, tudi mladonemec.

V **Čeških** listih se razmatra vprašanje, ali aktivna ali pasivna politika nasproti deželnemu in državnemu zboru. Tudi več brošur se je izdalo. V Gregrovi tiskarni se je tiskala brošura, katera zahteva vstop v deželni zbor, o državnem pa molči. Pisatelj odvrča ugovor, da bi se zdaj to vprašanje v miru pustilo z dokazom, da se ne sme vsvarjati neka politična nezmotljivost, ko se branimo proti cerkveni nezmotljivosti. Nedostojno je za češki narod, da bi samo 12 mož (klub deklarantov) smel zanj misliti in sklepati. V drugi brošuri se ostro graja zveza narodne stranke s fevdalno-klerikalno, katera hoče narod imeti samo za sredstvo pri svojih reakcionarnih nakanah.

Češki „Pokrok“ govori o ruskem mnenju glede potovanja italijanskega kralja v Beč, ter konstatira, da je Italiji, Rusiji in Avstriji — ultramontanizem ravno tako nevaren, kot pretiran radikalizem.

Italijanski volilni odbor v **Trstu** je že razglasil oklice za volitve, v katerem pravi, da se smejo voliti za poslance samo taki možje, kateri bodo delali v duhu časa za liberalna načela, in ki bodo varovali italijansko narodnost in avtonomijo tržiškega mesta, a spoštovali tudi vsak drugi jezik in narodnost.

Za **hrvatskega** bana je imenovan Mažuranič. Tako izve magjarsko-vladni „Pester Lloyd“.

Vnanje države.

„**Ruski** Mir“ in „Moskovskija Vedomosti“ terjata od ruske vlade, naj natanko pregleda spomenico kristijanov, ki so iz Bosnije ubežali. Vlada biva še vedno v svojej pasiviteti.

Francoski listi pišo, da se je Thiersu iz Bogneres-de-Bigorre poslala adresa, na kateri je podpisanih 400 oseb tega kraja. Thiers se imenuje v njej osvoboditelj francoske zemlje. Menenje v teh krajih je strašno protichambordovsko. To se je pokazalo pri nekej slovesnosti. Ko je začel govoriti Chambordovec Francieu, in imenoval Thiersa hudobnega duha Francije, zavpili so vsi kmetje,

kakor eden mož: „Potoleimo Francieu-a!“ — V Bordeauxu napravijo Thiersu umetno delo zato, da je oprostil Francosko.

Uradni listi razglašajo dekret, po katerem se ima za prevažanje žita na železnici cena znižati.

Spanjski kortesi so potrdili postavni načrt, ki predsedniku izvrševalne sile prepušča največje oblasti, a zavrgli so s 54 proti 39 glasom zahtevanje levice, ki je terjala, naj se obsodbe na smrt predlože kortesom.

Pri Tolozi je napalo 10.000 mož vladne vojne pod vodstvom Santa Pana in Loma četo Karlistov, ki je štela 14.000 mož, in katero je poveljeval Don Karlos sam. Karlisti so bili hudo tepeni, da so zbežali in pustili za stavo in devet topov.

Italijanske novine „Agenzia Stefani“ zagotavljajo, da tikoma pastirskega lista italijanska vlada nij terjala od francoske nikakih diplomatskih pojasnil, pa jih francoska tudi nij podala.

Švicarski zavezni svet namerava pregleđanje društvenega zakonika. Počenjanje mednarodnih anarhistov ga je do tega napolnilo.

Turška vlada bode izvolila, kakor se zagotavlja, Hamdi-Pašo za ministra prava, in Sadik-Pašo za finančnega ministra.

Dopisi.

Iz Dolenjskega [Izv. dop.] (A vendar jih ne vlovijo!) Ker so se tudi Slovenci, čeravno sloveči kot dobri katoličani, zlasti na deželi po navadi od nek-daj za pridige premalo menili (in se ve pa, zakaj prav za prav — saj to je sicer povedal celo tudi bivši časnik „Slovenec“, v katerem je nekdo po vsej pravici trdil, da le kratke, a lepe in krepke pridige se ljudstvu dopadajo), je duhovščina iskala, in pa po svoji misli tudi našla nek pomoček v tej zadevi, da ljudstvo sili, poslušati pridige. Videvša namreč, da tisto sv. maš rado ne zanemarja, je ona vpeljala s časom navado, da je pridigá le med sv. mašo, zato, da so ljudje tako nekako vlovljeni, to je, prisiljeni (!), ostati v cerkvi tudi ob pridigi, in jo tedaj poslušati. A ljudje (sicer le možki, se ve) so zastran tega bolj zvit, kakor je duhovščina, ta ravna po svojem, in ljudstvo tudi po svojem! Brž ko se začne pridiga, pobegne večina prišedših k sv. maši, in se vrne še le po nje izvršitvi. Tega sem se popolnem prepričal pred nekimi dnevi tudi na T . . . vem, kder sem našel, da

mного možkih je ob pridigi okolo cerkve stalo in se pogovarjalo. „Taka je navada!“ so mi zavrnili, ko sem prašal po uzroku te prikazni. Naj bodo pridige, kakoršne bi morale biti, in pa posebno manj puhle, pa bo šlo drugače, tudi brez takega „nerazumnega lovljenja“, sem si potem mislil.

Iz Slatine pri Rogatci 14. sept. [Izv. dop.] Število tukajšnjih gostov, katerih je 30. avg. toliko privrelo, se že dan na dan zmanjšuje. Vsakdanja godba bode te dni ustanovljena. Tukajšnji kmetski prebivalci se ne morejo dosti načuditi letošnjim gostom, od katerih so mnogokrat v milej slovenščini se ogovarjati slišali, in je nekateri tudi hrvatski govoril, kar tukajšnje ljudstvo tudi prav dobro razumé ter ne more lehk ločiti hrvatskega od slovenskega govora. —

Tudi v teh krajih so ljudje za prihodnje direktne volitve že dobro pripravljani, ter se vseskozi, tudi od klerikalcev moteni možje pomenkovajo o dr. Ploji, za katerega hočejo delovati in ga voliti v državni zbor. Marsikateri tukajšnjih kmetov že izprevida, da je gospod Herman do sedaj sicer zagovarjal in se potegoval za naš narod, a deloval in zastopal je poslednji čas bolj le duhovniški stan. Kmetje, na svitlem ste. Dober in pravi program za volitve imate. Volite le g. dr. Ploja, ki pozna vaše težnje in tuje slovenskega naroda, kateri ne bode zagovarjal samo duhovniškega stanu, kateremu se, kakor dobro veste, nobena krivica ne godi, ter se povsem prav dobro počuti, nego tudi druge stanove in posebno pravice slovenskega kmeta. —

Letina je tukaj srednja. Koruzo je suša nekoliko prevzela, branje nam je toča nekoliko pokvarila, a od bližnjega hrvatskega prihajajo vesti, da bode tako dobro branje, kakor že več let ne tako.

Iz slov. Štajerja 14. sept. [Izv. dop.] Neki zagrizeni sovražnik šole in oči-vidnega napredka njenega piše o nas v „Graz. Volksblatt“, ter udriha čez šolske postave, posebno pa čez odpravljene premije in novo uvedene šolske veselice. Iz vsega dopisa tega ultramontanca se vidi sovraštvo do učiteljstva, katero dobiva vedno več vpljiva med ljudstvom, despotizem nekih

(Dalje v prilogi.)

škripala zaradi vetra; — zdelo se mi je, da ta dva vetrokaznika, ta drevesa, te strehe občute veliko ginenje, katerega bi se rade kmalu iznebile, in da ima grad ostrmeli obraz kurnika, v kateri je zašla lasica.

Kmalu zaslišim praskati ob vrata; poslušam. Potrka se; jaz zakričim: — Kdo je? Duri se odpro in prikaže se mi Meta Holdenis, oblečena v svojo sivo opravo in prsno zaveso iz tula, na kateri je običajno visel karneolast križec. To je bila njena jutranja toaleta; a zdelo se mi je, da je zavesa, ki jo je božala po licih, nova, da jo je ravnokar nalašč vzela iz kartona, da bi meni delala čast. Zdela se mi je Meta skozi in skozi čisto nova, kakor bi je še ne bil nikdar videl. Mokri pogled se ji je svetil čudovite sladkosti; oči, ki so jokale mnogo, so se ravnoko raztegnile zaradi trpljenja. Čelo ji je plulo v luči; človek bi dejal, da je kerubin tuje ali kesa zlil na-nje kupo nebeške rose. Lepota je vedno sama sebi podobna. Nijena stvar se ne ponavlja brez

prenehe, nego po postavah, ki imajo karakter; to so čevlji za iznenado.

Gospa, umeteljnik tudi pozna jezo, nevoljo, zaničevanje; a vest mu je čestokrat na razpolaganje. On meni, kakor Brindoisson, da je oblika velika stvar, in on odpušča zločinom, katere spremljajo lepi lúčini vpljivi. Prva misel mi je bila, da sem vzelsvinčnik, ter rekel čudnej osobi, ki me je obiskala po noči: — Ostanite tam, na pragu, držite se po konci in ne genite se, dokler vas ne narisam. — A urno spremenim misel: akopram se mi je videla čisto nova, vzbude se mi ipak spomini ter jo pozdravijo, klicaje jo po imenu. Izpoznal sem instinktno lažno in gibko postavo, ki sem si jo bil stiskal v roke, dve roci, ki ste se mi bili položili na oči, usta, koja so stali poljubi ravno toliko kakor obljuje.

Jaz obrnem glavo, da se mi je videlo, kakor da bi hotel reči: — Odlazite mi prej ko morete! — Ona odskoči; potem se osrči,

stopi v sobo, ter zapre duri. Sama sva bila, jaz pa ona! Grajska ura je udarila dve.

— Kaj mi hočete? zavpijem jej robato. Ali ne vidite, da vas me je groza?

Ona pade na stol, položi komolca na mizo, pa začne zalita s solzami in radodarna s pridevniki, s kojimi me je ravnoko obsipala, nekaj, kar se običajno imenuje izpoved, to je besednat razgovor, poln nesoglasja in protirekov, iz katerih sem komaj razložil resnico od léži. Karkoli je rekla, verjela si je; to nij bila potuhnena duša, nego spridena vest; ker je šla rano v gimnastično šolo sofistike, pridobila si je tako ročnost, da je pregovorila vsč, kar se ji je zdelo. Gimnastika je dobra reč, gospa; a rabiti jo je treba diskretno. Ne trpite, dabi se učili vaši otroci ude zvijati si, niti na glavi stati; a tudi tega ne dovolite, da bi se jim vest tanjšala. Poprej tepec, nego komedijant! ako bodem kedaj oče, bo to moja maksima.

Meta se začne tožiti, govoreča o sebi

duhovnov pa hira. Katero šolo dopisatelj meni, to dobro vemo. Da je napredek šole na veliko višji stopnji sedaj, nego-li popred pod klerikalnim vodstvom šol, to vsi pripoznajo. — Kaj se tedaj dopisatelj repenči in huduje nad novimi šolskimi uredbami?

Da dobro urejene šolske veselice prekosé nekdanje premije, to mi bo vsak pedagog pritrnil. Šolska veselica je za vse učence, vsi se razveseljujejo, in staršem se veselje do šole veliko bolje v srce cepi, ko vidijo učence se razveseljevati na prostem, nadzorovane od svojih ljubljenih učiteljev. Ko bi to ne bila dobra uredba, zakaj se otroci tako veselé šolskih veselice? Zakaj se starši vedno udeležujejo v obilnem številu šolskih veselice in učencem postrežejo s soboj prinešenimi jedili? Ne vtikajte se tedaj gospodje duhovniki v take reči, katere vas ne brigajo. Država in narod že skrbi za to, da se otroci vsestransko izobražujejo.

Iz Šmarja pri Celji 12. sept. [Izv. dop.] Šolska svečanost se je včeraj tako slovesno in sijajno vršila, da so bili šolska mladina, učitelji, starši otrok in drugi navzočni popolnem zadovoljni. Dopoldne so bile v šoli v vseh treh razredih poskušnje, takoj popoldne pa je šla šolska mladina na čelu z godbo, tribrojnimi zastavami med streljanjem z možnarji, spremljena od visoko brojne množice ljudstva raznih stanov na četrť ure od trga na vzvišenem prostoru ležeči travnik, kjer se jej je postreglo z raznimi mrzlimi jedmi, kruhom in nekoliko z vinom, potem pa so se vrstili govori, deklamacije, petje, telovadbe in igre v zadovoljnost mladine same in njenih učiteljev, kakor v zabavo in občudovanje navzočnega ljudstva. Lepo, prijazno, stanovitno, solučno vreme je pripomoglo do vrhunca splošne zadovoljnosti s to svečanostjo, katere ne bodo navzočni pozabili nikdar, kajti bila je v pravem imenu ljudsko razveseljevanje. Komur je znano, da je naš trg še le pred kratkim v vrsto trgov stopil in se še le zadnji čas širi, bo vedel prav ceniti žrtovanje naših tržanov in tržank, ako poročevalec še to pové, da je dotičnemu odboru za šolsko svečanost došlo darov v gotovem denarji nad 100 gld., vrh tega so pa naše vrle gospice še posebej poslale v veliki množini jedi, naj večji del kolače, potice, sladkarije itd. Izvr-

kolikor mogoče trdo, risaje svoje obnašanje z najmenj usmiljenimi besedami. Deje mi potem, da ji je prišel gospod Mauserre naznanit svoj odhod, da jo je užalilo, da jo tako lehko zapušča, da se ji je njena koketerija (rabila je to besedo) uprla, da je takej mislila na strašno porabljenje rudečega papirja, da jo je ta misel iz početka pretresla, da pa se ji je pozneje priljubila tako, da jo je objela slepo in nepremagljivo strastjo. Primerjala je fatalno siljenje, ki se mu je udala, nekej biri halucinacij in strahom namešanim potezanjem, katero učinja brezumno na onega, ki mu stoji na robu; končno reče, da je to preskušnja, ki ji jo je bog poslal, da jo poniža, a da jo s tem nauči božjo krepost kesa, ki ji je bil dozdej nepoznat.

Tako je govorila. Ponavljam vam, to je bila sleparska vest, trak čez oči; oble so se trkljale, skakale, se križale v zraku. Toni Flamerin bi bil ploskal, ko bi ne bil užaljen.

(Dalje prih.)

šitev cele veselice je bila izvrstna. Končno se je vrnila cela množica nazaj in se je po slovesnem govoru razšla. —

Pri veselici je bilo navzočnega ljudstva raznih stanov mnogo; počastili so nas pa tudi odlični gostje iz raznih krajev.

Iz Slovenjgradca 14. sept. [Izv. dop.] Koncem pret. meseca smo tukaj na meji slovenstva in nemštva slovesno končali šolsko leto. Kar se vspeha tiče, moremo še zadovoljni biti. Ker je bila tudi učiteljska konferencija sodnijskih okrajev Slovenjgradec, Šoštanj in Marenberg, prišlo je v ponedeljek 1. sept. iz omenjenih okrajev blizu 30 učiteljev skupaj, ki so bili prijazno sprejeti. Vsak narodnjak je mislil, da bo videl vrle slovenske učitelje, a videl je v teh treh dnevih, kar so tukaj ostali, da ima le večidel čestitelje nemškega mameštva pred soboj. Da bi tudi šolska mladina na konci leta kak veseli dan imela, napravila se je 2. sept., v gozdu lehenskega grada, majhena veselica za mladež. Ob treh popoldne imenovanega dneva šli so dečki in deklice naše šole skozi trg. Uže prvi pogled na veselo mladino ti je dosti očitno pokazal, kak duh po naši šoli in pri večini naših šolskih svétnikov veje. Nosili so namreč otroci tudi zastave, toda zastonj je oko iskalo kake slovenske, videlo je le samo nemške, akoprām bi prva bolj naravna bila, ker, kakor uže enkrat omenjeno, je velika večina učéih se otrok od slovenskih odgojiteljev, kateri tudi želé, da se njih otroci kot zvesti sinji majke Slave izredé. A žalibože je vse drugače. — Dospevši na za veselico namenjeni kraj, razškropi se mladina, učitelj i pevci pa se vstopijo skupaj ter zapojó najprvo — „die Wacht am Rhein!“ Videti bi jih moral, dragi učitelj! lete slovenske rojake, kako ironično je iz njih ust, jim teško da iz srca prišedši glas: „lieb' Vaterland“ itd., donel. Zdelo se mi je, da so se jim vrabei in ščinkovci smijali. Vsak rodoljub pa je moral iz dna srca izdihnoti: „Bog jim grehe odpusti, vsaj ne vedó kaj delajo v njih klečéplastvu pred nemškutarstvom.“ — Ko so se otroci dobro imeli in je uže večer došel, začeli so se nemški govori, obstoječi iz navadnih fraz, vršiti, pri katerih so morala mlada slovenska grla na vso moč „hoch“ kričati. Nasledno je bral naš učitelj četrttega razreda, g. B. (rojen iz vipavske doline) šolarje po vrsti; a čuditi sem se moral, kako je ta gospod slovensčino pozabil (?), kajti on ne zna več slovenskega imena „Breznik“, ampak le „Uresnik.“ Ko so šli otroci domov, bila je v lehenskem gradu in drugi večer v mestu za došle učitelje veselica. — Pri učiteljski konferenciji, pod vodstvom šolskega nadzornika g. Hafnerja, govorilo se je vse tudi le v zveličavni nemščini in gospodi slovenski učitelji so se na vso moč prizadevali, Nemcem se prikupiti s tem, da so s tako gromovitimi „hoch“ govore spremljali, da se je skoro do skrajne hiše našega mesteca slišalo; kakega „živio“ nij bilo ni slišati, tako da, ko bi bil kak človek iz velicega svobodnega (!) „Reich-a“ le-to slišal, bi lahko reči mogel: „So weit erstreckt sich unser Reich.“ — Mi Slovenci pa z obnašanjem večine le-teh slovenskih učiteljev nikakor zadovoljni biti ne moremo. — To so Prusaki.

Iz kozjanskega okraja na slovenskem Štajerskem 11. sept. [Izv. dop.]

Da slovenski svet izve, v kakem za narod slovenski žalostnem stanju je prebivalstvo v kozjanskem okraju, hočem razmere nekoliko razjasniti. V Kozjem je že več let za kontrolorja neki „Germane“ Hribar, kateri ni-jedne besedice slovenski ali ne zna, ali pa znati neče, in kateri si prizadeva ljudstvu za voditelja vrniti se, ljudstvo na svojo stran spraviti, samo, da bi si pri njem zaupanje pridobil in ga potem ložje v svoj dobiček rabil. Tako se mu je posrečilo, da ga je pred 3 leti nevedno ljudstvo za načelnika okrajnega zastopa izvolilo, v katerih treh letih si je ta možiček svojo možnjo dobro zrediti znal, kar se iz sledečega lehko razvidi: Kot načelnik okrajnega zastopa ima g. Hribar za izdrževanje okrajne ceste in tako tudi za popravke mostov in prepustov skrbeti, kar ta gospod točno izpolnuje, ker ima za svoj trud vrlo lep dobiček. Po drugih krajih, in mislim da tudi pri nas postava záhteva, da se mora za vsak popravek ali novo stavljenje kakovega koli cestnega objekta od strokovnjaka (inženerja) proračun ali pa najmanj od zvedenih mož procena izvesti, in potem se ima na temelji fiikalne cene javna licitacija razpisati. Ali g. Hribar bi pri takem postopanju premalo ali nič dobička neimel, za to neče niti inženerskega proračuna niti omenjene procene, še manj pa javne dražbe, ampak sam s kakim podvzetnikom, kateri v njegov nemčurski rog trobi, akordira in po takem nepravilnem postopanju mora ljudstvo za izdrževanje ceste veliko preveliko plačati in se tudi vsak dan dotične pritožbe med kmeti čujejo. Po vsaki sednici okrajnega zastopa daje g. Hribar iz „svojega žepa“ velikanske pojedine, samo da bi posamezni za njega še za naprej agitirali in tako še dalje mačka pri špehu pustili, kar pa upam, da se bode enkrat zmotil, ker ljudstvo mora sprevideti, kdo z njim pošteno misli, domač človek, ali pa kak nemškutarški pripotnik in sovražnik slovenstva? — Vsakako se mi pa čudno zdi, da ima kontrolor v Kozjem toliko časa, da celi dan okolo lajua, ko po drugih krajih porezniki in kontrolorji noč in dan v uradih sede. Dokler bomo imeli take sovražnike slovenske narodnosti za načelnike okrajnih zastopov, nij upanja o zboljšanju narodne stvari. Sreče me boli, kadar v čisto slovenskih krajih, kakor so v kozjanskem, za cesto svarilnice zagledam, na katerih je narisana coklja, pod cokljo pa stoji zapisano: oder 2 fl. Strafe. — Če se pa v kaki trg našega okraja pride, zapazijo se na oglih druge svarilnice s sledečim napisom: „Hier ist das Knallen mit der Peitsche bei Strafe verboten.“ — Ali nij to očitno zasmehovanje slovenskega vozarja, kateri niti besedice nemški ne razume? Nij to zametovanje slovenskega jezika sploh? Zatorej dragi možje kozjanskega okraja, kateri še niste čisto izgubili ljubezni do svojega milega materinega jezika, glejte in delajte na to, da bodo prihodnjí v okrajni zastop možje izvoljeni, kateri vas in vaš jezik srčno ljubijo, kateri vaše težave in želje zastopati hočejo, nasproti se pa ogibajte tistih nemčurjev in nemčurskih kontrolorjev, ki globoko v vaše žepo segajo.

Iz Tržaške okolice početkom septembra. [Izv. dop.] Odkar je končana nepotrebna, v denarnem obziru posebno škodljiva organizacija tržaške okolice, se je bralo večkrat v časopisih o novopostavljenih komisarijih, policaj-županij, srenjskih in gozdnihi

čuvajih, ki so vsi od magistrata dobro plačani, tedaj kupljeni, da delajo, kar hoče in zapove naš toliko liberalno se usteči magistrat. V poštovanem vašem listu sta bila zbog svojega postopanja ter osebnih zaslug omenjena komisarja: odpadnik Ferluga in slovenozerec Lukša. Tretji komisar, lahon „per excellentiam“, znamenit zavoljo svojega občevanja in službene natančnosti, je Just Maiti, žlahtnik iz sela (nobile di sela). Rodil se je v Proseku, čisto italijanskem mestu (sic!) tržaške okolice, kjer je hodil ko dete v domačo ljudsko „slovensko“ učilnico, potem prehodil nekatere latinske šole v Gorici, ter obesivši šole na kol, se po Trstu brezposleno klatil, bil v poslednjem času črnilolizec in prepisovalec pri mestnem magistratu, s čem si je nabral vsakovrstnega znanja in zaslužnja, ko se je trebalo, biti imenovan komisarjem. Svojo vladu v Bazovici nastopivši, je kazal kratkoumni, slavohlepni, mnogim človeškim slabostim podvrženi, oholi in slaboželjni plemič odmah neko nadvladanje in zapovedal podložnim slepo pokornost. Po prejetih inštrukcijah je opazoval in voharil vsestranski, se hotel v tuji delokrog mešati, kar mu je mnogo neprijetnostij uzrokovalo. Zapovedal je že od samega sebe izvoljenim in od mestnega staršinstva potrjenim vaškim načelnikom, (Capovilla) da imajo biti le njemu podložni, da morajo vsak ponedeljek jutro ob 8. uri (primeri se pak tudi, da ga nij doma, a potlej?) na „Raport“ dohajati ter naznanjati, kaj se v vsaki vasi sploh godi, kaj delajo posebno okrajni zdravnik in učitelji ter tudi duhovni. To ljudstvo zelo vznemiruje, zato omenjene načelnike kot ogleduhe z glavarjem vred grdo gleda in tudi črti, in kaj bi ne, vsaki zna, da najbolj nedolžna beseda, vsako še tako priprosto delo in celo misli (ali istinite ali lažnjive, nič zato), gredo s posebnim vlakom v magistratovo poslopje, zato žalostni nasledki mrmljanje, nemir in nevolja do predpostavljanih, da more priti, ako gre takim nepostavnim korakom naprej, i do vstaje. Če Maiti od koga svojih bolj inteligentnih podložnikov ne zna nič stalnega, pak mu želi škoditi, ga denuncira kot „panslavista“ pri svojih mogočnih italijanskih pokrivateljih; med temi figurira na prvem mestu magistratni prisednik Bratič (pure sangue italiano), v katerega pisarni je Maiti, da sam sebe priporoči, in da dve osobi bolj počrni, ustil se: „ako tako napredujemo, v enem letu bode vsa okolica slovenska“ (sic!), da on kakor Tržačan (od kedaj?) in magistratov uradnik mora na to gledati, da se ne sloveni, nego italijansko ostane (držite smeh) in da mora vsakega ovaditi, ki se ne zлага z njegovimi italijanskimi mislimi.“ Pri magistratu dakle je Maiti ponižen sluga, toži, ovađuje, črni in ponižuje druge, da sam sebe povikša; a do katerega časa vse to?? dokler se njegova nasprotna črna stran ne odkrije. Po zakonu stareštva je komisarjem ostro prepovedano, za svoja uradna dela od podložnih najmanjšo odškodnino terjati, vendar Maiti na to ne gleda, nego se ponaša kakor neodgovoren paša, in se pusti za nekatera dela plačati. Dogodjaj v tem je bil o dveh srenjskih plesih v Longeri in Bazovici. Longerani bi bili 15. junija radi plesali, ali nijso mogli plesodopusta od magistrata dobiti. Došli so trije mladenči iz rečene vasi na Bazovico, prosili Maitija, ako bi se hotel potruditi in v Trstu dovoljenje izprositi, kar

privoli proti temu, da se mu dá voz in natura in obed v Trstu. Voz pride, gre se v Trst, ali ker se z vsem moledovanjem pri Bratiču ne dobi dopusta, mora Maiti, zapuščen od omenjenih Longercev, obedovati na svoj žep in se pešice povratiti na svojo koč. — Bazovci so plesali 3. avgusta po postavnem dovoljenji magistratovem. Radovati se tudi 4. avgusta in plesati, gresta plesoglavarja h komisarnu (tako ga ljudstvo imenuje) prosita za dovoljenje, nijsta vslišana, dobita pak od njega migljaj, da naj gresta v Trst, in akopram pri magistratu nijsta zadovoljena, najdeta vendar glasbo, pripeljeta jo na Bazovico, moledvata zopet Maitia, obljubita obedino, glej! — vslišana sta, pleše se, ko med plesom lačni in žejni plemič v krčmi, v kateri se je plesalo, povzije na kruhu, mesu in vinu 3 goldinarje, katere pa platita zanj plesoglavarja gostilničarju. Maiti je tudi hud slavofag, a ne spokorjen in skesan lahon, ker ne shrani slovenskih dopisov v svoji pisarni, nego jih sprejme, razpečati, bere, zapečati ter pod zavitkom natrag pošlje pristavkom: „da dopis officiozni spodobnosti nasprotuje,“ in to zakaj? ker je pisan slovenski in se po njegovi misli ne vjema z magistratovim občanskim jezikom, ki je le italijanski. Fante zvečer ne pusti pevati, ker slovenski prepevajo, da bi pak italijanski se spakovali, zastavim glavo, ne bi rekel ne bel ne mel. Takim svojim ponašanjem je Maiti tukaj nemogoč postal, je povse osamljen, lazi vrtoglavo okolo, dokler si bode svoje že zdolviske peruti kakor ponočni metulj v večerni luči opalil in zgorel.

Iz Slavonije 15. sept. [Izv. dop.] Nagodba Hrvatske s kraljevino ogarsko je od hrvatskega sabora z ogromno večino primljena. Da bode primljena, nij tukaj nihče dvomil, ali da bode samo deset glasov proti tej nagodbi, nij nikdo očekival, ker nij bilo mogoče pomisliti, da bodo isti možje, ki so proti Rauchu z vso močjo bojevali, zdaj njegovo delo v saboru potrdili. Nova nagodba pa je Rauchovi tako podobna — kakor jeden krajcar drugemu. Vaš zagrebački dopisnik vam je že o razlikah med Rauchovo in sedanjo nagodbo pisal, nij mi tedaj treba o tem poročati, samo mi je dolžnost konstatirati, da so vsi misleči ljudje v svojem srci proti nagodbi, ki jo je zdaj sklopil hrvatski sabor. Simpatija inteligencije gre zdaj doktoru Makancu — ki se je tako moževno ponašal, da obrani pravice in čast hrvatskega naroda. Povsod, kjer se poznati in prijatelji pri čaši vinca skupijo, pije se z navdušenjem na zdravje dr. Makanca in opozicije, dok se protivna stranka (v pre-nagljenji? Ur.) takimi imeni titulira, da jih nij mogoče napisati. Prije bil bi mislil, reče mi neki dosetni prijatelj — da bodo žandarji in Udmanič iz jedne zdele jeli, kakor da se igda Rauch in Miškatovič bodeta rokovala, ili Vakanović in Vončina se tako prijateljski zedinila.

Ne sme se pa misliti, da so možje iz saborske sredine zato izdajnici, ker so novo nagodbo poprimili. Nužda, silna nužda — v kateri se naš narod nalazi — jih je nato primorala. Težko si je pomisliti — kako globoko je hrvatski narod v kratkem času materijalno in moralno pal. Štiri leta nij kmet skoraj nič pridelal — zadnjih let so mu povodnje, letos pa miši in druge nesreče pridelek popolnem uništili, k tem nesrečam

pride živinska kuga in takoj za njo strašna kolera, ki še vedno neusmiljeno med ubozimi ljudmi razsaja. Naš slavonski kmet je vsled teh nesreč popolnem berač postal, tako da v hišah — ki so nedavno bogate bile — ne najdeš denes zrna žita, niti dlake živine, ampak suha — od kolere in lakote obledela lica in upale oči — ki žalostno gledajo, od kod jim pride pomoči. Nič bolje od materijalnega nij moralno stanje — barem v Slavoniji. Pomankanje šol, pokvarjenost ili saj nemarnost duhovništva — nečuvena korupcija činovništva — dognala je naše proste ljude tako daleč, da neveruju skoro nobenemu človeku več. Kako bi pa tudi mogel kaj verjeti, kad vidi pri duhovnikih samih naj večje grehe, konkubinat je tukaj tako navaden, da se nitko nad njim več ne skandalizuje — ali kar je popu slobodno, nij se čuditi — da tudi drugi pokušajo. Ako pomislite, da je zloglasni Rauch — najbolje in poštene činovnike od-tiral — varalice, goljufe in ništarije njemu podobne na mesto doteranih namestil, onda lahko verujete, da nij sodstvo in uprava zemlje nigde pod solncem v tako žalostnem stanju — ko pri nas. Tak žalosten položaj zemlje primoral je mnoge poštene može na saboru glasovati za nagodbo, bodoč se nadajo, da ako bolja vlada na čelo zemlje stopi — mora se tudi stanje — v katerem se nalazimo — s časom poboljšati.

Domače stvari.

— („Slov. Narod“ zopet konfisciran.) Včeraj nam je c. kr. policija na ukaz državnega pravnika zopet „Slovenski Narod“ konfiscirala zavoljo uvodnega članka, v katerem smo pisali o prihodnjih volitvah. Lepa nam tiskovna in — volilna svoboda! Da naročnike za nekoliko odškodujemo, ima denašnji list prilogo.

— (Preširnov album), ki ga izda slovensko pisateljsko društvo, se že stavi v narodni tiskarni. Pisatelji, ki imajo še kaj za to knjigo namenjenega, naj izvolijo poslati rokopise odboru ali uredniku albuma J. Jurčiču.

— (G. profesor Janko Pajk.) Iz Maribora se nam piše 16. septembra: Za kmetsko volilno skupino Maribor, Slovenska Bistrica, Konjice, Slovenjgradec in Marenberg je postavljen za narodnega kandidata v državni zbor bivši profesor, gosp. **Janko Pajk** in sicer na podlagi kompromisa med obema narodnima strankama. Veseli nas, da je v tem važnem volilnem okraji, katerega so nemškutarski ustavoverci že za popolnem svojega smatrali, prevzel kandidaturu mož, s katerim morajo Slovenci nedvomljivo zmagati proti nemškemu stotniku Seidlu, ako delajo složno in pogumno. G. profesor Pajk nij samo literarno, ampak tudi politično izobražen slovenski pisatelj, on je pošten rodoljub, dober govornik in da ima tudi dovolj poguma, pokazal je predlanjskim, ko ga je ministerstvo vsled ovadeb Seidl-Brandstetterjevih prestavilo od mariborske gimnazije. Tačas je prof. Pajk branil svoje pravo do poslednje stopnje in v boji za pravo raji pustil službo, nego da bi se krivici udal.

— († G. J. Küstl), poštni uradnik v Ljubljani, eden najpoštenejših in žrtvoljubnejših narodnjakov je predvčeranjem umrl. Blag mu spomin!

— (Slavnosti stavljenja spomin-ka na grob S. Jenku) 28. t. m. v Kranji se udeleži tudi slovensko pisateljsko društvo. — Kot govornik je od odbora delegiran odbornik dr. Zarnik.

— (Dr. Foregger) razglasa v „Tagespост“ bombastičen oklic na volilce mest in trgov celjske volilne skupine za mesta in trge. V tej skupini so skoraj vsi volilci izvzemši nekatere importirane tujce slovenskega rodu, če tudi ne vsi slovenskega mišljenja. A tudi oni, ki se ne čute Slovence, ne iščejo svojega spasa v Prusiji. In tem slovenskim volilcem nasproti kliče Foregger: Jaz sem Nемец z dušo in s telesom in tega mnenja, da mora politika Avstrije biti nemška, ker so Nemci državo ustanovili in jo obdrželi. Nemštvo in svoboda je v Avstriji eno in isto. Kdor je nemško misleč, je prijatelj svobode in napredka“ itd. In s takimi publiimi in razžaljivimi frazami se predrzne ta Foregger stopiti med Slovence ter se jim ponujati za poslanca. Naj se širokousti na Dunaji, a tako daleč mi Slovenci še nismo prišli, da bi si volili za svoje zastopnike smešne „Bezirksbergerje“ à la Foregger, ki bi morebiti kot sodelavci „Floha“ bili na svojem mestu, v državnem zboru med resnimi politikarji pa bi le smeh probudili.

— (Sokolov izlet.) Čem dalje tem redkeji so izleti Sokola; da je pa to skoro naravno, kaže odlok mestnega magistrata v Ljubljani 11. septembra 1873, št. 10087, kateri se glasi: „Telovadnemu društvu Sokol v Ljubljani. V porazumljenju z okrajnima glavarstvom, ljubljanskem in kamniškem se društvu izlet 14. t. m., ali pri neugodnem vremenu 21. t. m. čez Vir v Mengeš le pod naslednim pogojem dovoli: 1) Izlet iz Ljubljane in v mesto nazaj ne sme biti spremljan z godbo ali upitjem. 2) Društvo se ne sme v nobenem kraju političnega okraja ljubljanskega ustaviti, tudi pri prehodih vasi godba ne sme igrati. 3) Obstanek v enim ali drugem kraju ne sme se rabiti za politične agitacije ali demonstracije. 4) Je za natančno spolnovanje teh pogojev gospod načelnik društva „Sokol“ osebno odgovoren.“ Da si ta odlok izletu nij posebno ugoden in celo obiskovanje krčme zabranjuje, se je vendar v nedeljo zjutraj ob 1/2 7. uri zbralo dovoljno število deležnikov ter veselo nastopilo potovanje pri najlepšem jesenskem vremenu. Godba je svirala priljubljene popotnice, pevci so s svojim izvrstnim petjem krajšali pot, po vaseh pa so pokali možnarji in je Sokola nazdravljalo občinstvo. Ker se društvo v ljubljanski okolici ustaviti nij smelo, so le nekateri obiskali lično okinčani vrt pri „Alešu“ na Ježici. Nežna roka gospodične Rezike je, ker nij bila doma, pustila na mizi pismen, jako srčen pozdrav in lepo število šopkov, za kar jej gre najtopleja zahvala. Preko Črnuč, Dobrave, Trzina dospel je Sokol ob 1/2 10. uri na Vir, kjer je bil pri Vodopivcu pripravljen izvrsten zajutrek. Petje, godba, telovadba in zdravice so se primerno vrstile na Viru in v Dobu, kamor je šel Sokol nazdravljat tamošnje bralno društvo. Škoda le, da je kratkost časa silila naprej. Slovesno sprejet je dospel Sokol o 2. uri popoldne v Mengeš ter po skupnem obedu na prijaznem vrtu gospoda Šunkarja, preselil se na lepi in okusno okinčani vrt gospod Stare-tove pivovarne. Vrt je bil v vseh prostorih napolnen, zabava

jako živahna in ples tako navdušen, da se je na grajski višini zažigal umetni ogenj in ob 1/2 9. uri je bil splošni odhod. — Ta izlet je bil vseskozi izredno prijeten in poln zabave, a mogoče nij popisavati ga prav na drobno. Vsačemu, kdor je izlet pospeševal, bodi srčna zahvala, zlasti pa družini Stare-tovi in gospodu Wolfu, kakor tudi predsedniku jako vrlega bralnega društva, gospodu Mih. Stare-tu. — Kot zanimivost naj še dodamo, da se duhovništvo tega izleta nikjer udeležilo nij. Je-li to slučaj, ali so drugi vzroki?

— (Griža.) V Ljubljani griža hudo razsaja. Bolnih je na njej dosta otrok ter jih že več pomrlo.

— (Deževno) je zdaj že skoro preveč; v vinogradih bode grozdje začelo pokati in gnjiti, če ne dobimo jasne in tople jeseni. Kljub dežju vendar nij hladno in je temperatura po 2° do 3° R. nad povprečno temperaturo meseca septembra.

— (Za kancelista v Ljutomeru) je imenovan g. Franc Galler, kancelist v Muravi na gornjem Štajerskem.

— (Graščina Ptuj) se bode 27. t. m. po javni dražbi prodala. Cenjena je na 131.500 glđ.

— (Od strele ubita) je bila 7. septembra Jerica Sagadin, hči gruntnega posestnika v Stopnjah v slovenjo-bistriškem okraju, ko je iz cerkve domu šla.

— (Izgled nasledka dobre sadjereje). Nek vipavski kmet ima že zdavnaj dobro in vse hvale vredno navado, da nosi sem vsako leto sadje, in ga tukaj z lepim dobičkom prodaje. Ta prodaja mu nese v delavnik vsak dan okolo 17, ob praznikih pa celo okolo 50 in leto za letom okolo 700 goldinarjev čistega dobička. Ali je morda to malo? Tako ravnajo pametni sadjerejci! porablja je koristno vsake ugodne prilike, da spečajo svoj pridelek. Naj se posnema takošni izgled!

— (Goveja kuga.) Po vladnih hrvatskih poročilih se je goveja kuga na 1/2 ure približala štajerski meji, ker se je prikazala v Bregovljah zagrebske županije in v Klancu varaždinske županije. Štajerski namestnik je tedaj ukazal, da se napravi kužni mejni okraj, v katerega spadajo občine breškega in kozijanskega okraja.

— (Iz Trsta) se nam piše: „Slovenski Gospodar“ se ne prodaja več tukaj. Slovenci so ga siti; ne marajo zanj, imajo ga za preklerikalnega. Oni bero zdaj rajši „Slovenski Tednik“. Tudi v teh krajih je občna misel med njimi, da duhovščina naj se peča le s svojimi cerkvenimi rečmi, ne pa s politiko. Sicer naše vere, o kateri duhovščina vedno trobi, da je v veliki nevarnosti, oni nikakor ne zaničujejo, ampak jo zvesto spoznavajo in spoštujejo, kakor od nekdanj: le v farske blagajnice ne bi radi preveč denarja vlagali, da se gospodje kaj bolje imajo — bolja vina in jedila uživajo, cigare puhajo, in združeni med soboj pridno kvartajo kot — pravi nasledniki Kristusa, ki se je pa vendar drugače obnašal! —

— (Nesrečen utopljenec.) Piše se nam iz šempeterskega predmestja v Ljubljani: V terek se je pri šempeterskem mostu nekaj strašnega prigodilo. Dolgobrad nesrečnež pade ali skoči v vodo Ljubljani, valovi ga zgrabijo, v sredo zaneso, nevarnost za njegovo življenje raste, ljudje se ob

bregu nabirajo in pobalinje upijejo: „utonil bo, utonil bo!“, a nihče si poguma ne vzame, da bi topečega se iz mokre smrtne postelje rešil. Zdajci v diru pridirja velik mesarski pes in se zakádi v vodo in z glavo majaje in po pasje, kakor zna in ve, plava sultan proti sredi vode, kjer unesrečeni obupen boj bori z mokrim elementom za drago svojo kožo. „Pes ga bo rešil“ govore med gledalci na bregu in med pobalini, ki imajo na cellem prizoru svoje veliko — veselje! A „Urbanov pes, hudoben vès“, ne da bi po samaritansko utopljenca izvlekel na suho, — popade ga ljuto in mu vrat pregrize. Ru-deča kri se razliva in meša po vodi okolo utopljenca, ki se še s slabimi močmi brani in je včasi že samo brada videti ga. Usmilijo se ga potem mesarski hlapci in ga izvlečejo iz vode, ali bilo je prepozno, nesrečnež pogine. „Kdo je pa ali kaj?“ vpraša človek, ki blizu pride. „Kozel je v vodo pal in so ga ven potegnili“, odgovoré. „A samo kozel, mislil sem da človek“, pravi oni in gre. „Kako je v vodo prišel?“ vpraša drug radovedno. „Hm, ali ga je nesrečna ljubezen, ali kaka defraudacija, ali melanholija gnala iskat smrti v vodi, ali se je le na mostu izpodteknil, o tem nij kozel pustil ni pisma ni patenta“, odgovori drug, jaz pogledam še enkrat zaklanega in unesrečega kozla, denem roke na hrbet in zamišljen dalje korakam.

Razne vesti.

* (Na kolero) je umrlo na Ogerskem do 1. septembra 104.000 ljudi. Tako poroča po vladnih naznanilih „P. N.“ — Od slej kolera nekoliko ponehje.

* (Čehov je v Ameriki) v zedinjenih državah že 150.000 glav.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalescière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živecih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v dušnjaku, v mehurji, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprevajljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem,
3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalescière, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigmo.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na cellem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vraničeno v najhujši stopnji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalescière. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odrasčenih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu

in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
 — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na **Dunaji**, Wallfischgasse št. 8, v **Ljubljani** Ed. Mahr, v **Gradcu** bratje Oberanzmeyer, v **Insubruku** Diechtl & Frank, v **Celovci** P. Birnbacher, v **Lonči** Ludvig Müller, v **Mariboru** F. Koletnik & M. Morič, v **Meranu** J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 11. do 15. septembra.

Blaž Koprivc, delavski otrok, 7 mes., Marija Fine, mešetarski otrok, 1 l., Valburga Venko, otrok obristaljnanta, 2 1/2 l. in Armant Souvan, 13 mes., vsi na griži. — Karl Sober, krojač, 56 l., na pljuč. tuberk. — Jan Lunder, otrok fabriškega delavca, 8 dnij, na željstnem krči. — Johana Colnar, fabriška delavka, 15 l. in Jernej Boltazar, delavec, 26 l., na sušici. — Marija Bonac, ubožica, 80 l., na slabosti. — Helena Juhadolč, semenarica, 56 l., na želodnem raku. — Pavlina Prelesnik, otrok računskega oficijala pri deželnem knjigovodstvu, 2 1/2 l., na možganskem mrtudu. — Mih. Gregore, delavec, 41 l., na opešanji. — Cecilija Jevnikar, tesarska soproga, 70 l., na dristi.

Tujci.

15. in 16. septembra.

Evropa: Kronig, Buseg s sinom iz Celovca. — Modrijan iz Ljubljane. — Cebul iz Gradca. — Candido z gospo iz Gorice. — Bodini iz Gradiške. — Bonfera iz Trsta. — Lehman iz Reke.
Pri Elefantu: Pfeifer z materjo, Machiora iz Trsta. — Wimerer iz Prage. — Ricko. — Irgulic, pl. Fröh s hčerjo, Lukar M. in Ana, Herling, Milahari iz Dunaja. — Fanzoy iz Trsta. — Bosnjak, Laginja iz Zagreba. — Zimerman z gospo, iz Karlovca. — Bontier iz Senja. — Juvan z gospo iz Celovca. — Polli z gospo iz Trsta. — Uwaroff, grof z grofco iz Ruskega. — Bakovič iz Gradca. — Hofbauer iz Tržiča. — Hajek iz Ljubljane. — Mastrovic iz Spleta. — Cusolle iz Kočevja.
Pri Mallé: Dvornik iz Dolenskega. — Gias iz Dunaja. — Rötli, Barthelme iz Kočevja. — Todt, Mozen iz Dunaja. — Sadleder iz Štajerskega. — Neumaister iz Monakovega. — Wasseram iz Hamburga. — Pfeffel iz Galenfelsa. — Matugali, Mattaralli, Bostijančič z družino, Sell iz Trsta. — Tak A. in P. iz Holandije. — Grof Palffy, Michl iz Zagreba.
Pri Zamorci: Knez. — Podpečnik iz Koroskega. — Gorjup iz Laškega trga. — Kosmel iz Železnikov. — Mekuž z gospo iz Sodražice. — Rosenberg iz Pešte. — Mandel iz Kranja. — Zarnik iz Budanje. — Marušič iz Reke. — Dorbolo, Ziman iz Cividale. — Podobnik Katarina in Terezija.

Martin Krušič

doktor vsega zdravoslovja,

naznanja p. n. občinstvu, da se je v **Celji**, v **gospodski ulici**, v g. Janičevi hiši, h. št. 124 vstanovil. (242—3)

Čitalnica v Kamniku,

katera si je najela celo poslopje na velikem trgu, išče (243—3)

restavraterja.

Natančnejši pogoji se izvedo pri odboru.

Veliko množino

iz železa vlitih cevij

po 1 1/2", 2", 2 1/2", 3" in 4" premera, za vodo- in plinovode, najboljši angleški izdelek, imamo v Trstu v zalogi in je prodajamo po nizkih cenah. Polaganje cevij prevzememo povsodi, kakor uravnava celih vodovodov na deželi. (236—5)

Tovornica za vodo- in plinovodne naprave **Mattison & Brandt**, v **Gradcu**.

Tržne cene

v Ljubljani 17. septembra t. l.

Pšenica 7 gl. 80 kr.; — reč 5 gl. 90 kr.; — ječmen 3 gl. 60 kr.; — oves 1 gl. 80 kr.; — ajda 3 gl. 80 kr.; — pros 3 gl. 60 kr.; — koruza 4 gl. 60 kr.; — krompir 2 gl. — kr.; — fižol 6 gl. 20 kr.; — masla funt — gl. 55 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 34 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govodine funt 26 kr.; — teletine funt 32 kr.; — svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent — gl. 85 kr.; — slame cent — gl. 80 kr.; — drva trda 7 gl. 20 kr.; — mehka 5 gl. 20 kr.

Dunajska borza 17. septembra

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gid.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	20	"
1860 drž. posojilo	101	"	75	"
Akcije narodne banke	965	"	—	"
Kreditne akcije	232	"	50	"
London	112	"	45	"
Napol.	8	"	98	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	107	"	50	"

Razpis.

Na dvorazredni ljudski šoli v **Mozirji** ste izpraznjeni ti-le službi:

1. **Služba nadučitelja** z letno plačo 500 gld., 50 gld. nagrade in prostim stanovanjem.

2. **Služba podučitelja** z letno plačo 300 gld. in 100 gld. priklade.

Prosilci naj svoja pravilno obložena, tudi znanje slovenskega jezika dokazujoča prosila izročijo do dne **2. oktobra t. l.** krajnemu šolskemu svetu v **Mozirji**.

Okrajni šolski svet Gornji grad

dne 2. septembra 1873.

Anton Goričar,

namestnik predsednika.

(235—2)

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupitii, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, **dokaz najstrogejšje solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cveticami emailirana, prav elegantna in po niski ceni, koristna za vboge in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrista ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etujem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoarna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšje delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etujem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrista ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etujem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejša, z orijentaličnim kažipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega talmi-zlatu: te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastonj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrista, nove fazono, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejšje emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšjo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etujem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar družega razglašene ure **ceneje**.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav 5letno garancijo gl. 1 1/2, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na pošto povzete ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzete na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visoki časi.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(176—10)